Povaha skutková (v trestním právu důchodkovém).

I. Pojem.

Skutkovou povahou důchodkového přestupku zoveme souhrn všech okolností, za kterých přestupek byl spáchán. Skutková povaha pojímá tudíž v sobě:

1. čin neb opominutí, které tvoří podstatu dotyčného přestupku;
2. místo a čas přestupku;
3. předmět, jímž přestupek byl spáchán;
4. prostředky, jichž při tom bylo užito;
5. osoby, které při přestupku spolupůsobily neb alespoň byly přítomny;
6. okolnosti, které důchodkový přestupek zakládají nebo vylučují (§ 569 tr. z. důch.).

II. Příslušny k vyšetřování skutkové povahy jsou:

1. okresní úřady spravující záležitosti důchodkové (§ 510 tr. z. důch.).

2. V místech, kde toho okolnosti vyžadují, zřídí se způsobilí úředníci státní za tím účelem, aby příslušná šetření jménem a pod dozorem okresního úřadu konali (§ 511 tr. z. důch.).

3. Okresní úřady mají netoliko šetření, jež jim zákon bezprostředně přikazuje, náležitě obstarávati, nýbrž jest též jejich povinností k tomu přihlížeti, aby úředníci a úřadové jim přidaní a podřízení správně zákon plnili (§ 54 úř. pouč. k tr. z. důch.).

4. V případech, kde jeví se to býti užitečným, zejména vzhledem k tomu, že se tím urychlí řízení, zmenší náklady neb ulehčí obviněnému, má okresní úřad za účelem vyšetření skutkové povahy vyslati zvláštní úředníky (§ 512 tr. z. důch.); v jednoduchých a méně důležitých případech může vyšetření skutkové povahy býti svěřeno též úřadu, podřízenému, rovněž i úřadu politickému (§ 513 tr. z. důch.). Okresní úřady mají však tohoto práva, dle něhož mohou podřízený úřad cestou zastoupení k vyšetření skutkové povahy ustanoviti, užiti, jak zákon nařizuje, toliko z důležitých důvodů. Tyto důvody jsou tytéž jako v případě vyslání zvláštních úředníků, tedy, jestliže se tím ulehčí obviněnému nebo ručícímu zejména ohledně cest na vzdálená místa, jestliže se tím urychlí a zjednoduší řízení nebo konečně, lze-li se tak vyhnouti značným výlohám.

5. Vyjímajíc uvedené případy mají okresní úřady příslušná šetření vykonati konceptními úředníky při nich zřízenými a k tomu způsobilými (§§ 55 a 56 úř. pouč.).

6. V místech, kde předsevzetí šetření exponovanými vyšetřujícími komisary nebo zvláštními úředníky bylo by spojeno se značnými překážkami, bývá v případech méně důležitých vyšetření skutkové povahy svěřeno důchodkovým úřadům zřízeným k vybírání cel nebo potravní daně nebo obstarávajícím úřední kontrolu zboží (§ 514 tr. z. důch.).

7. Představený okresního úřadu není sice z pravidla povinen důchodkové přestupky sám vyšetřovati; není-li to však na závadu jiným jeho úředním povinnostem, a jde-li o zvláště důležité a obtížné trestní případy, jichž rozhodnutí soudu okresnímu nepřísluší, má příslušná šetření sám vykonati. Též zemský úřad může přednostovi okresního úřadů z důležitých důvodů uložiti vyšetření určitých trestních případů zmíněného způsobu (§ 57 úř. pouč.).

III. Řízení při vyšetřování skutkové povahy.

1. Vyšetřeny mají býti vůbec všechny okolnosti, jež mohou k objasnění trestní věci přispěti neb další řízení usnadniti a existenci přestupku zjistiti.

2. Dále má býti pečlivě vyšetřeno, kdo jeví se jako pachatel, spoluvinník, účastník nebo původce přestupku; konečně mají býti též zjištěny osoby, jež za přestupek ručí, a toliko při menších přestupcích může býti další pátrání po účastnících a spoluvinnících, jakmile pachatel byl zjištěn, výjimečně zastaveno, jestliže jsou tu podmínky uvedené v § 576 tr. z. důch. (má-li pachatel dostatečné jmění, aby majetkový trest od něho mohl býti vymožen, není-li podezření zejména z výpovědí pachatelových vysvítajícího, že jsou ještě jiní pachatelé nebo corpora delicti, jestliže přestupek nebyl opakován a bylo li by řízení pátráním po spoluvinnících znesnadněno).

3. Ten, kdo za přestupek ručí, může, i když ještě nebyl o svém ručení vyslechnut, až do vydání nálezu proti obviněnému písemně podati poznámky nebo vysvětlení o skutkové povaze přestupku, o nichž se domnívá, že by mohly k jeho neb obviněného obraně přispěti (§ 787 tr. z. důchod.).

4. Při poradě o vyšetřování budiž důkladně uváženo, zdali zjištění skutkové povahy a vyšetřování jest zevrubné a úplné či má-li býti doplněno a opraveno (§ 802 tr. z. důch.).

IV. Prostředky sloužící ke zjištění skutkové povahy.

1. Uschování dopadeného předmětu (corpus delicti), je-li odůvodněna obava, že by na něm něco úmyslně mohlo býti změněno (§ 578 tr. z. důch).

2. Předsevzetí ohledání znalci (§ 579 tr. z. důch.).

3. Výslech svědků (§§ 580—584 tr. z. důch.).

4. Prohledávání domu a osoby může býti při vyšetřování skutkové povahy předsevzato jen v těch případech, kde to celní řád dovoluje; předpisů zák. o ochraně domácího práva ze dne 27. října 1862 musí při tom býti přísně šetřeno (§ 584 tr. z. důch.).

5. Při vyšetřování skutkové povahy budiž konečně stručně vyslechnut též ten, proti němuž jest právní oznámení viny neb účastenství (§§ 585 až 589 tr. z. důch.).

Povinnost berní.

I. Pojem.

Berně jsou zákonem upravené příspěvky jednotlivých příslušníků státu určené k úhradě všeobecných potřeb státních; příspěvky tyto požaduje a vymáhá stát podle určitých zásad a dle jistého měřítka, po případě též cestou donucení. Berně liší se od poplatků tím, že poplatky vybírají se jako zvláštní úplata za zvláštní dožádání se úřední činnosti veřejných úřadů a to ve výši a rozměru, který stanoví státní moc podle nákladů státu samému způsobených; naproti tomu zapravují se berně beze zvláštního takovéhoto podnětu pro všeobecné účely státní vůbec. Hobbes označuje berně jako cenu koupené bezpečnosti; Hugo Grotius prohlásil berně (daně) za vzájemné plnění odpovídající plnění se strany státu. Po něm charakterisoval Pufendorf daně jako odměnu, která se platí státu za ochranu jím poskytovanou. Helferich označuje berně jako dávky, které určeny jsou k uspokojení všeobecných veřejných potřeb, pokud příjmy plynoucí z jinakých zdrojů státních jsou nedostatečnými. Neumann definuje berně jako platy uložené ku zjednání příjmů státních neb obecních, pokud